

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Etelä-Karjalan liitto suhtautuu alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon varovaisen myönteisesti, mutta korostetun harkitsevasti. Alueemme matkailu on viime vuosina kohdannut poikkeuksellisen rakenteellisen muutoksen Venäjältä suuntautuneen matkailun äkillisen ja pitkäkestoisen päättymisen vuoksi. Tämä on tuonut Etelä-Karjalaan merkittävän tarpeen uudistaa matkailun kehittämisen rahoitus pohjaa ja suunnata resursseja uusiin asiakassegmentteihin, markkinointiin ja saavutettavuuden parantamiseen. Näistä syistä näkemyksemme on, että matkailijavero voi oikein toteutettuna tarjota käyttökelpoisen välineen matkailun pitkäjänteiseen kehittämiseen ja alueen elinvoiman vahvistamiseen. Etelä-Karjalan näkökulmasta tarve ei niinkään ole matkailun haittojen kompensointiin, sillä suurempi ongelma on matkailukysynnän vähäisyys, ei matkailusta aiheutuva ylikuormitus.

Samanaikaisesti tunnistamme veroon liittyvät keskeiset riskit. Matkailuelinkeinon kustannusrasitus on jo valmiiksi huomattava, ja huonosti suunniteltu vero voi heikentää matkailu- ja ravintola-alan kannattavuutta sekä vähentää investointihalukkuutta. On myös mahdollista, että vero ohjaa matkailijoita niihin kuntiin tai alueisiin, jotka eivät peri veroa, mikä heikentää kilpailuneutraliteettia. Hallinnollinen taakka kasvaa, mikäli veron toteutus ei ole teknisesti selkeä ja yhdenmukainen kaikille toimijoille. Näistä syistä katsomme, että veron mahdollinen käyttöönotto Etelä-Karjalassa kokeiluluonteisestikin tulee perustua selkeään, kevyesti hallinnoitavaan malliin, jossa veron käyttötarkoitus on avoimesti viestitty ja kohdennettu konkreettisesti kestävä matkailun kehittämiseen.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Etelä-Karjalassa matkailijaveron merkittävin hyöty liittyisi sen mahdollistamaan kehittämistoimintaan. Vero voisi tuottaa täsmäresursseja matkailun kehittämiseen tavalla, joka ei

lisää kuntien yleistä verotaakkaa eikä kohdistu paikallisiin asukkaisiin. Erityisesti ”käyttäjä maksaa” periaatteeseen perustuva rahoitus on perusteltu silloin, kun matkailijat käyttävät merkittävästi alueen infrastruktuuria ja palveluja, joiden ylläpidosta kunnille aiheutuu kustannuksia. Selkeästi määritelty ja läpinäkyvä veron käyttötarkoitus voi parantaa myös matkailuelinkeinon hyväksyntää ja lisätä ymmärrystä siitä, miten vero hyödyttää sekä yrityksiä että paikallisia asukkaita.

Haittoihin kuuluu riski siitä, että vero kohdistuu epätasaisesti rekisteröityihin majoitusmuotoihin, mikäli alustapohjainen lyhyt vuokraus ei ole velvoittavasti mukana veron piirissä. Tällainen epäsuhta heikentäisi kilpailuneutraalisuutta ja voisi vääristää markkinaa. Lisäksi on mahdollista, että vero vaikuttaa matkailijoiden kohdevalintoihin, etenkin tilanteessa, jossa kysyntä on edelleen haavoittuva ja matkailijat hintaherkkiä. Hallinnollisesti vero on kehitettävä niin, ettei siitä muodostu kohtuutonta kuormitusta majoittajille tai kunnille. Alv-kannan muutokset ovat jo aiheuttaneet yrityksille lisäkuormaa ja kustannuksia, ja kokeilu ei saa rasittaa kohtuuttomasti matkailuyrityksiä, jotka suurelta osin ovat pk- ja mikroyrityksiä. Erityisen tärkeää on varmistaa, että veron keruuseen on olemassa yhtenäinen valtakunnallinen tekninen ratkaisu.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Etelä-Karjalan liitto puoltaa veron kokeiluluonteista käyttöönottoa. Kokeilu mahdollistaa veron taloudellisten vaikutusten, yritysvaikutusten, matkailijavirtojen muutosten sekä hallinnollisten käytäntöjen arvioinnin todellisissa olosuhteissa ennen pysyvien ratkaisujen tekemistä. Koemme tärkeäksi, että kokeilu on selkeästi rajattu määräaikainen hanke, jossa vaikutuksia seurataan ennalta määritellyillä mittareilla, kuten yöpymisvuorokausien kehityksellä, majoituksen keskihinnalla, yritysten kannattavuusindikaattoreilla, asiakastyytyvyydellä ja matkailuinfrastruktuurin kustannuksilla.

Kokeilun olennainen edellytys on, että verotuotot kohdennetaan täysimääräisesti kestävän matkailun infrastruktuuriin, palveluihin, saavutettavuuteen ja markkinointiin. Lisäksi kokeilun aikana tulee varmistaa, että alustapalvelut integroidaan verkkopalveluihin ja yhdenmukaisesti raportointikanaviin, jotta veron vaikutukset kohdistuvat tasapuolisesti kaikkiin majoitusmuotoihin. Kokeilun onnistumisen kannalta on tärkeää, että tuloksista raportoidaan avoimesti ja niiden perusteella käydään läpinäkyvä jatkokeskustelu veron mahdollisesta laajemmasta käyttöönotosta.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijaveron otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Etelä-Karjalan liiton näkemyksen mukaan matkailijaveron keskeiset tavoitteet ovat kestävän matkailun edistäminen, matkailuinfrastruktuurin ylläpidon ja kehittämisen tukeminen sekä matkailun aiheuttamien kustannusten kattaminen.

Mitä kestävän matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävä matkailu Etelä-Karjalassa tarkoittaa luonnon kantokyvyn huomioimista, reitistöjen ja luontokohteiden ylläpitoa, asukkaiden ja matkailijoiden hyvän vuorovaikutuksen varmistamista sekä matkailuyritysten toiminnan taloudellista kestävyyttä. Matkailijaveron voi edistää näitä tavoitteita tukemalla esimerkiksi käyntikohteiden kunnossapitoa, matkailun ympäristövaikutusten hallintaa, palvelujen digitalisointia ja opastuksen kehittämistä. Veron hyväksyttävyyden edellytys on, että kohdentaminen on läpinäkyvää ja että matkailijoille viestitään avoimesti, mihin palveluihin ja kehittämistoimiin heidän maksamansa vero käytetään.

Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

Veron suuruuden tulee olla maltillinen, jotta se ei merkittävästi vaikuta alueen hintakilpailukykyyn. Lisäksi hallintomallin tulee olla riittävän kevyt ja teknisesti helposti toteutettavissa, jotta se tukee veron hyväksyttävyyttä niin yritysten kuin matkailijoidenkin näkökulmasta ja on kustannustehokas.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Jotta vero ei kohdistu epätasapuolisesti vain rekisteröityneeseen majoitustoimintaan, tulee sen koskea kaikkia kaupallisia majoitusmuotoja, ml. alustapohjainen lyhyt vuokraus (Airbnb, Booking jne). Tämä on keskeistä kilpailuneutraalisuuden varmistamiseksi.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Etelä-Karjalan liitto kannattaa sitä, että kunnat voivat päättää veron käyttöönotosta itsenäisesti. Kunnille tulisi jättää laaja harkintavalta soveltamisen yksityiskohdissa. Samalla tiedostamme, että matkailijaveron käyttöönottoa kannattaa pohtia seudullisesti, jotta verotus ei aiheuta kilpailutilannetta kuntien välillä.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Kunnille tulisi jättää laaja harkintavalta soveltamisen yksityiskohdissa, ml. alueellinen rajausta tai sesonkiluonteisuus.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Kunnille tulisi jättää laaja harkintavalta soveltamisen yksityiskohdissa, ml. alueellinen rajausta tai sesonkiluonteisuus.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltaminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltaminen ja eri verotaset.

Kunnille tulisi jättää laaja harkintavalta soveltamisen yksityiskohdissa, ml. alueellinen rajausta tai sesonkiluonteisuus.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Etelä-Karjalan liitto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että verotuotot ohjautuvat täysimääräisesti sitä keräävälle kunnalle. Vaikka kunnan verotulot ovat lähtökohtaisesti yleiskatteellisia, poliittisella päätöksenteolla tulee varmistaa, että matkailijaveron tuotot kohdennetaan nimenomaisesti kestäväen matkailun kehittämiseen, infrastruktuuriin, saavutettavuuteen ja palvelujen ylläpitoon ja kehittämiseen.

Verotulojen osittainen jyvittäminen luonnon tilan parantamiseen, kompensointiin tai heikkenemisen ehkäisemiseen on kannatettavaa erityisesti niissä kohteissa, joissa suuret matkailijamäärät aiheuttavat luontohaittoja, kuten luonnon voimakasta kulumista. Näin turvattaisiin luontokohteiden saatavuus ja vetovoimaisuus ja edesautetaan luonnon hyvinvointia.

Selkeä vuosittainen raportointi verotuottojen kohdentamisesta lisää veron läpinäkyvyyttä ja hyväksyttävyyttä niin matkailijoiden kuin matkailuyritystenkin silmissä.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Verovelvollisia olisivat majoituspalvelujen tarjoajat, ja veron tulisi näkyä selkeästi laskuerittelyssä. Vero tilitettäisiin kunnalle yhdenmukaisen sähköisen järjestelmän kautta, joka vähentää hallinnollista työtä ja virhemahdollisuuksia. Alustapalveluille tulee asettaa velvoite sisällyttää vero varausjärjestelmiinsä, jotta vero ei vääristä kilpailua rekisteröityjen majoitusmuotojen ja lyhytvuokrauksen välillä. Teknisesti vero on toteutettava niin, että sen lisääminen laskutusjärjestelmiin on mahdollisimman suoraviivaista.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Etelä-Karjalassa matkailun merkitys on edelleen huomattava, vaikka toimiala on kohdannut viime vuosina ulkoisia shokkeja. Matkailun ja siinä tapahtuvien muutosten seuraukset ovat erittäin suuret, monikanavaiset ja pitkäkestoiset. Esim. Venäjän rajan sulkeutuminen on aiheuttanut Etelä-Karjalassa jopa noin miljoonan euron päivittäiset menetykset.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Veron vaikutuksia matkailukysyntään, yritysten toimintaedellytyksiin ja alueen vetovoimaan on arvioitava tarkasti. Vero voi pitkällä aikavälillä vahvistaa alueen matkailun kestävyttä, jos sen tuotot kohdennetaan täsmällisesti kehittämistoimiin. Lyhyellä aikavälillä tulee varautua siihen, että lisäkustannukset voivat vaikuttaa erityisesti kotimaisten matkailijoiden valintoihin. Myös naapurikuntien ja alueiden ratkaisulla tulee olemaan merkitystä, mikä entisestään korostaa selkeän valtakunnallisen ohjauskehyksen tarvetta.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

ks. edellä

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

ks. edellä

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Matkailijaveron ajatus on täydentää muita veroja, kuten arvonnäköveroä tai kiinteistöveroä.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

”Käyttäjä maksaa” henkinen matkailijavero kohdistuu matkailijoihin ja lyhytaikaiseen majoitukseen, ja sen tuotto voidaan ohjata suoraan kestävän matkailun ja infrastruktuurin rahoittamiseen.

Koko matkailijaveron suunnittelussa ja käyttöönotossa viestinnällä on keskeinen rooli. Niin matkailijoille kuin majoituspalveluiden tarjoajille on tärkeää kertoa selkeästi ja avoimesti, miksi vero kerätään ja mihin se käytetään. Matkailijaveron viestintään ja kouluttamiseen olisi syytä panostaa valtion toimesta eikä jättää sitä kuntien tai matkailun alueorganisaatioiden tehtäväksi.

Veron vaikutusten arvioinnin tulee olla läpinäkyvää, ja tuloksista on tuotettava selkeä raportti kokeilujakson jälkeen. Samalla tulee varmistaa, ettei vero korvaa perusrahoitusta, vaan täydentää matkailun kehittämisen resurssipohjaa.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Sikanen Satu
Etelä-Karjalan liitto

Gynther Heli

